

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 367/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti SPIŠ JMD s. r. o., Kamenárska 4/7, Spišská Nová Ves, zastúpenej advokátom JUDr. Ivanom Jurčišinom, Mlynská 26, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob 231/2013-427 z 18. marca 2015 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti SPIŠ JMD s. r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júla 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti SPIŠ JMD s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Cob 231/2013-427 z 18. marca 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola žalobkyňou v súdnom konaní vedenom Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 23 Cb 289/2009, v ktorom sa žalobou domáhala zaplatenia sumy 53 995,50 € s príslušenstvom z titulu zmluvy o dielo.

Okresný súd o tejto žalobe sťažovateľky rozhodol rozsudkom č. k. 23 Cb 289/2009-402 z 28. februára 2013, ktorým ju v celom rozsahu zamietol.

Proti označenému rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozhodnutím tak, že rozsudok okresného súdu postupom podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správny potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť, v ktorej po rekapitulácii priebehu konania pred všeobecnými súdmi v súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy krajskému súdu vytýka, že „... potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa bez toho, aby sa vôbec zaoberal dôvodmi, ktoré uviedol žalobca v podanom odvolaní“. Sťažovateľka namieta, že v dôsledku toho je napadnuté rozhodnutie „nesprávne, arbitrárne, nepreskúmateľné a zjavne neodôvodnené“.

Sťažovateľka krajskému súdu konkrétne vytýka nesprávne právne posúdenie veci v otázke existencie a platnosti postúpenia pohľadávky, ako aj v otázke doručovania spornej faktúry. Zároveň sťažovateľka namieta, že krajský súd sa „nezaoberal podstatnou otázkou konania a to vznikom bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného“. Sťažovateľka krajskému súdu ďalej vytýka, že neprihliadal na jej námietku porušenia dobrých mravov v obchodných vzťahoch. Sťažovateľka z uvedených dôvodov v nadväznosti na rozhodnutie

okresného súdu spochybňuje objektívnosť, správnosť a preskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol o porušení ňou označených práv rozsudkom krajského súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, aby toto rozhodnutie zrušil a aby rozhodol o povinnosti krajského súdu uhradiť jej trovy konania, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý

je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

V zmysle ustanovení čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru má účastník súdneho konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v ktorom sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiada so všetkými skutkovými

a právnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré sú na rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, a teda na také rozhodnutie, ktoré nie je zjavne neodôvodnené ani arbitrárne.

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je tvrdenie sťažovateľky o nedostatočnom odôvodnení uznesenia krajského súdu, nesprávnom právnom posúdení veci – svoju právnú argumentáciu vedie v rovine polemiky s výkladom jednoduchého práva uskutočneným všeobecnými súdmi, nesprávnom a neúplnom zistení skutkového stavu veci, namieta aj hodnotenie dôkazov a v tejto súvislosti sa domáha ich prehodnotenia, v rámci čoho predkladá ústavnému súdu vlastnú skutkovú verziu veci.

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať namietaný rozsudok krajského súdu za ústavne udržateľný a akceptovateľný z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľka proti nemu uplatňuje.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uvádza, že „súd prvého stupňa žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca nepreukázal existenciu uplatňovaného nároku a nie z dôvodu žalovaným uplatňovaného práva zo zodpovednosti za vady, a preto odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku žalobcu, že súd vzhľadom na námietky žalobcu neaplikoval ustanovenie § 562 ods. 2 Obč. zák., ktoré stanovuje lehoty, v ktorých objednávateľ je povinný uplatniť si právo z väd diela...

Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa považoval námietky žalobcu týkajúce sa investora a s tým spojené návrhy na doplnenie dokazovania za nedôvodné, nakoľko právny predchodca nebol v zmluvnom vzťahu s investorom diela.

Predmetná pohľadávka bola vyfakturovaná fa č. 07001 z 10. 5. 2007 a splatnou sa mala stať 24. 5. 2007 a podľa obsahu faktúry predstavovala cenu za stavebné práce za mesiac apríl 2007. Písomným podaním zo dňa 31. 7. 2007 zaslal žalovaný právnenému predchodcovi žalobcu spoločnosti [REDAKOVANÉ] k odsúhlaseniu inventarizáciu záväzkov k 31. 7. 2007, na ktoré spoločnosť [REDAKOVANÉ] reagovala listom zo dňa 4. 9. 2007, doručeným odporcovi 6. 9. 2007 a oznámila, že voči žalovanému má pohľadávky z faktúr 060012 a 060012 ale iné pohľadávky, a teda ani predmetnú pohľadávku, napriek tomu, že bola v tom čase splatná, žalovanému neoznámila. Samotným právnym predchodcom žalobcu dňa 4. 9. 2007 vypracovaná inventarizácia nepotvrďuje tvrdenie žalobcu, a preto sa odvolací súd stotožnil so súdom prvého stupňa, že sa žalobcovi, ktorý znáša dôkazné bremeno ani v priebehu konania nepodarilo spôsobom vylučujúcim akúkoľvek pochybnosť preukázať ním uplatnený nárok.“

Pri hodnotení rozsudku krajského súdu ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Vzhľadom na obsahovú spojitosť rozsudku krajského súdu s rozsudkom okresného súdu a v nadväznosti na už citovanú judikatúru považoval ústavný súd za potrebné v ďalšom poukázať aj na relevantnú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu, v ktorej okresný súd uviedol toto:

„Faktúra č. 070001 nespĺňa podmienky zmluvy o dielo č. 012/2005/P/3. Nebola vystavená v čase dohodnutom v čl. VII ods. 5 ZoD, t. j. v dobe reálneho vykonania prác, ktoré mali byť touto faktúrou žalovanému účtované. Neobsahuje povinné náležitosti dojednané v čl. VII ods. 8 resp. 9...

Ide o faktúru fiktívnu, vystavenú za fiktívne úkony a fiktívne obdobie mesiaca apríl 2007, v ktorom právny predchodca žalobcu už na stavbe nepracoval. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že jeho právny predchodca pre žalovaného vykonal práce fakturované fa. 070001, ktorých úhrady sa v konaní domáhal...

S poukazom na uvedené skutočnosti, preto súd dospel k záveru, že žalobou uplatňovaný nárok je z hľadiska jeho pravosti a výšky v celom rozsahu nepreukázaný, neopodstatnený a bez opory v hmotnom práve.“

Takto formulované právne závery okresného súdu nenesú žiadne prvky arbitrárnosti v jeho postupe, ktoré mali byť korigované v nadväzujúcom konaní krajského súdu a ktoré by mohli pre nedostatok primeranej reakcie zo strany krajského súdu zakladať ústavnú neudržateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že argumentácia sťažovateľky je len opakovaním jej predchádzajúcej odvolacej argumentácie, v rámci ktorej polemizovala s právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozsudku okresného súdu, a je výlučne výrazom jej odlišného skutkového a právneho hodnotenia veci, aké zastávajú všeobecné súdy, do posúdenia ktorého ústavný súd s poukazom na už uvedené nie je ani oprávnený ani povinný vstupovať (m. m. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010).

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia rozsudku krajského súdu v spojení s odôvodnením rozsudku okresného súdu, vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľky dospel k záveru, že označené rozhodnutia všeobecných súdov ústavne

akceptovateľným spôsobom zodpovedali všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, a preto napadnuté rozhodnutie krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu nemožno hodnotiť ako arbitrárne.

Z uvedených dôvodov sa sťažovateľke v okolnostiach danej veci pre zjavnú absenciu ústavnoprávne relevantnej argumentácie (polemika so skutkovými a právnymi závermi všeobecných súdov, ktorá stavia ústavný súd len do pozície ďalšej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov) nepodarilo preukázať namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru, reálnosť ktorých by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Z už uvedených dôvodov bolo preto potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2016